

TRANSILVANIA

FÖIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

NrulŪ 8.

SIBIUŪ, 15 AUGUSTŪ 1891.

AnulŪ XXI.

URME DE POESIA POPORALĂ ROMÂNĂ DIN SECLULŪ ALŪ 16-lea.

MitulŪ indicŪ ne povesteŷce : ÎnŷeleptulŪ Vulmiki trecând odată prin pădure, vede cum doboră la pământŪ unŪ vânătorŪ fără inimă o căprioră de lângă soŷulŪ ei. CuprinsŪ de adâncă jale începe înŷeleptulŪ a se plânge ŷi tângui ŷi plângerea sa se închiagă într'o formă ore-care ritmică. Atunci apare deulŪ Brăma, care încă a fostŪ martorŪ înfricoŷatei scene ŷi îi cere mandă ca în metrulŪ acesta să povesteŷcă faptele însemnate ale trecutului. În vecinătate erau doi gemeni Lava ŷi Kusa, pe acestia îi iubea Vulmiki din tötă inima ŷi de dragulŪ lorŪ a compusŪ în versuri istoria tatălui lorŪ Răma, renumitulŪ eposŪ indicŪ : Rămăyana.

Aŷa esplică mitulŪ indicŪ începutulŪ poeziei, care coincide cu începutulŪ durerii, bucuriei ŷi a iubirii. „ŷi multe dureri ŷi puŷine plăceri“. Prima expresiune omenescă a durerii a fostŪ poezia ŷi prima poezie omenescă a fostŪ : durerea. Poezia este parafulgerulŪ, care descarcă peptulŪ omenescŪ sbuciumatŪ de viforulŪ pasiunilorŪ, sdruncinatŪ de puterea durerii, poezia mângăe pe cei desperaŷi, schimbă în uriaŷi pe cei slabi dea ingerŪ ŷi liniŷteŷce sufletele agitate. Ca individulŪ aŷa ŷi poporulŪ. PoporŪ fără poezie nu ne putemŪ închipui. PoporulŪ urmăritŪ de sörte trebuie se aibă poezie, în care să dea cursŪ liberŪ tânguirilorŪ sale, poporulŪ resboinicŪ trebuie să aibă poezie care-i înferbântă sângele spre fapte, cu unŪ cuvântŪ : ori ce

...racterul aibă poporul, pe orî-ce gradă de cultură ar sta :
 poezia trebuie se aibă, căci poezia e sufletul poporului, care-
 i susține limba și datinile strămoșesci și care pòrtă în sine
 timbrul sântit de vécuri alú vieții interne a aceluî popor.

Nu este decî tendința acesteî disertațiuni a dovedi că
 poporul român a avut și în seculul alú XVI-lea poezii.
 Nu ! Poezia poporului român datéza dela momentul for-
 mării limbei românesci. Limba a fostú mediul în care po-
 porul român a datú espresiune simțemintelorú sale, cuge-
 tarilor sale, dar mai cu sémă durerii, și acésta plângere s'a
 închiegatú inconsciú — ca și la Vulmiki — într'o formă
 oré-care hotărîită — în poezia.

Tendința acesteî scrieri este, a indica dóuë urme de
 poezia poporală română, aflátore în codicele din Radvány,
 numit Radvánszky, care conține poeziile lumesci a primuluî
 poetú liricú maghiarú, a luî Valentinú Balassi, baronú de
 Kékkő. Acestú poetú, născutú la anulú 1551 și mortú la
 anulú 1594, este întemeiătorulú poeziei lirice maghiare atát
 în privința formei cât și a conținutuluî; el este primuluî
 poetú maghiarú, care pe basa poeziei poporale a creatú o
 poezia cultă maghiară, inaugurándú prin acésta o direcțiune
 nouă. Dar nu numai poezia poporală maghiară a luat'o de
 basă la crearea formelorú noué, ci și poezii poporale germáne,
 croate, poloneze, turcești, italiáne și româneșci, și la fie-care
 poezia a indicatú după ce modelú a compus'o. Așa dăm
 de urma a dóuë poezii poporale românesci. În convingerea,
 că datele acestea nu suntú cunoscute publiculuî nostru, cred
 că va fi de interes a comunica notițele respective din codice, *care
 sîntú* — până acum — *cele mai vechi urme de poezia
 poporală română* cunoscute. Din seculul alú XVI-lea cu-
 nósceamú până acum numai dóuë date despre esistența poeziei
 poporale române, una e cronica polonă a luî Martinú Stry-
 kowski, care descriind călătoria sa prin provinciile locuite de
 români, ȕice: „Mă încredințai eú insumi și auȕii de ajunsú
 în propriile mele urechi în tóte adunările acelorú popóre...

unde faptele ómenilorú renumiți sântú celebrate prin cãntece cu acompaniamentulú viórelorú, alãutelorú, cobzelorú și arfe-
lorú, cãci poporulú de josú se desfãtãzã preste mësura, ascultãndú marile vitejii ale principilorú și voinicilorú.“¹⁾ A doua urmã sã aflã în cronica lui Urechiã din 1591, dupã compilațiunea lui Mironú Costinú, unde se ñice despre Aron Vodã cã-í plãcea sã-și petrecã cu *jocuri, cimpoeși și mãscã-
rici*.²⁾ La aceste se adaug acum cele douë notițe din co-
dicele Radvãnszky, cari sântú de aceea fórte însemnate, fiindcã
sântú primele care aú susținutú titlulú respective sujetulú
a douã poesii romãneșci. Codicele acesta l'a descoperitú so-
cietatea istoricã maghiarã cu ocaziunea escursiunii scientifice
din 1874 la Radvány în biblioteca familiei Radvãnszky de
unde se derivã și numele codicelui. Cu descoperirea și con-
ținutulú acestui codice se ocupã Thály Kálmán în Nr. 1 al
revistei lunare „Századok“ din 1875, ear codicele întregú
s'a publicatú la însãrcinarea și pe spesele societãții maghiare
istorice prin Szilády Áron la anulú 1879. Codicele datãzã
dela finea seclului al XVI-lea și e compusú din manuscrip-
tulú originalú al lui Balassi de scriitorulú acelaia. Pe pagina
49—50 a acestui codice (Nr. XXIX) se aflã o poesiã întitu-
latã: „*Carmen tenui nec pingui Minervae (?) compositum*“
ear sub titlu are notița ungerescã: „*compusã pe melodia cân-
tecului romãnesc: Savu nu (?) lãsa 'n casã fata*“.³⁾

Poesia maghiarã scrisã — pe basã notiței — în metrulú
poesiei romãne este una din cele mãi avântate poesii de amorú
ale autorului. Versulú maghiarú se începe :

„Mint sik mezõn csak egy szálfa, egyedül úgy élek.“
ear' ritmulú versului e urmãtorulú :

— ' — — / — — ' — // ' — — — / ' — /

¹⁾ Vedí Densușianu Ist. Limb. Iași 1885 p. 120 și Archiva ist. a Rom.
I. II. punctú 6, de unde e reproducã acestã traducere. ²⁾ Densușianu I. c.
³⁾ „Szerzã a „SAVU ME (?) LASONKA AS SA FATA“ oláh énekre.“
Cum vedemú textulú romãnù e cât se pôte de greșitú scris, așa încãtú e greú
de reconstruitú, atãtú cuvântulú alú doilea care pôte fi „mã“! și „nu“ cât și
metrulú care nu ese de locú la ivelã din aceste șese cuvinte. E de presupusú
cã decopiãtorulú n'a șciutú romãneșce.

În decursul cercetărilor mele de până acum în direcțiunea acésta însă nu mi-a succes a descoperi nici o poezie populară română de unū conținutū seū de o formă analógă. Prin urmare e cestiunea încă deschisă.

Ér pe pagina 57—60 a codicelui sub nrulū XXXV e o poezie cu inscripțiunea maghiară: „*Acésta a scris-o atunci — când în urma necredinței nevetei sale, și-a adusū aminte de amoreza-î de mai nainte și a compus-o pe melodia aceluî cântecū românescū, în care fata română își deplânge oile rătăcite*“.¹⁾

Ritmulū e coriambic²⁾, șirulū constă din 8 silabe, corespunde ritmulū din poezia populară română:

Dis-o mândra / cătră mine

Eū mă ducū te / lasū pe tine.

Eată decī aici avemū urma duorū poezii populare române din seculū al XVI-lea, care urme sūntū pentru literar-istoricī de mare însemnătate.

Poesia primă (Nr. XXIX) a scris-o înainte de anulū 1584, căci atunci s'a însuratū poetulū, ér' poezia se ține de acea seriă, carea a scris-o înainte de a se însura — după cum ne spune copiătorulū manuscriptulū. Ér' poezia a două (Nr. XXXV) a scris-o între aniī 1586 și 1589 când în urma nefericirii sale în vieța casnică a luatū lumea în capū și a pribegitū mai bine de trei ani prin munții Transilvaniei, căutându-și consolare în romantica natură. Aici pribegindū din stână în stână a auđitū multe doine românesci, doiose și pline de jale, care aū lăsatū adâncă impresiune în înaltulū seū sufletū poeticū. Poetulū huiditū de lume, părăsitū de femea care a iubit-o cu atâtū foc, pe care a eter nisat-o în memoria poporului maghiarū în poezii atâtū de frumoșe și adâncū simțite, dīcū părăsitū de soția-î, urmăritū

¹⁾ „Akkor szerzett hogy az ő felesége idegensége miatt a régi szeretőin kezdett szívében meg indulni, arra az oláh notára, az mint az eltévedt juhokat siratja volt az oláh leány.

²⁾ Am căutatū se aflū textulū românescū alū doinei în care își deplânge ciobanulū oile perdute — dar' fără succes, imī pare că poporulū nu mai cunoșce astăđi fără numai pré frumoșă melodiă.

pe nedreptul de némurile sale avare, cari n'au pregetat  a-  scorni   minciuna că a trecut  cu fiul  se  la religiunea musulmană, numai ca să p t  pune m na pe averea lui, în despera iunea ac sta a au it  melodiosul   jalnicul c ntec  rom nesc  în care  s  depl nge ciobanul  oile pierdute. C t  armoni  între internul  se  sbuciumat  de durerea pierderii   doina rom n !  i poetul    ciobanul  a pierdută tot  ce a avut  mai scump în lume   am ndoi bată acum delurile   văile pl ng ndu- i durerea codrilor    st ncilor  seculare. Nu e dec  mirare, dac  poetul  ad nc  impresionată  -a ales  pentru depl ngerea sor ii sale, aceea i melodiă, aceea i accente în care  i — suflete ce lui  nruditul  — cioban  se jelue ce.

Dar'  i din altă punct  de vedere s nt  noti ele aceste de mare însemnătate pentru noi. Tr im  astăzi între împregiurări, în care maghiarii t te ni le den g  cu tendin e  ovinite, strigă în gura mare c  pentru ridicarea   cultivarea poporului rom n  ei au meritele cele mai mari, ei ne-au  nceput  literatura, ei ne-au  mbog  it  limba, ei ne desv lt   tiin a   filologia, cu un cuv nt ; t te dela ei le avem.  r' ei dela noi — nimic, se  chiar d c  recunosc  câte ceva e mai mult  batjocură de c t seriozitate.¹⁾ Negre it  avem multe dela maghiarii, nici că se p te altfel , căci acum e milenariul  dec nd locuim  la olaltă, dar'  i ei au dela noi —  i încă nu pu ine   între altele avem aici un  izvor  autentică, care de sine vorbeșce, *care ne arată că poezia populară rom n  a avut   nfluen a asupra desv lt rii poeziei lirice maghiare*. Abstrag aici cu totul  dela plagiarea se  mai corectă  is  furtul  melodiei rom ne, cu care au f cut  maghiarii fur re la espozi iunea din Paris, abstrag  dela ac sta, dar' accentuez  c  codicele Radv nszky ne arată lămurită cum doina ciobanului am avut-o deja în secolul  al  XVI-lea pre-când „Rep lj fecsk m“-ul lui Rem nyi încă nu exista.

Dr. Valeriu Branisce.

¹⁾ Ve i d. e. Edelspacher: „Oláh elemek a magyar nyelvben“, O pornografi  scientific .

CĂLUȘERULŪ JUCATŪ ÎN SECLULŪ ALŪ XVI-lea.

Între obiceiurile năstre, apucate din bătrâni, aflăm ū și joculŪ naționalŪ CălușerulŪ, care astăđi nu mai lipsesce la nici o festivitate națională. Cestiunea originei acestui danțŪ e încă deschisă, căci ca multe alte datine și obiceiuri d'ale năstre, așa și jocurile năstre nu s'aŪ luatŪ încă sub studiere mai seriósă. E probabilŪ însă că CălușerulŪ este o rămășiță din jocurile străbunilorŪ nostri romanŪ, esecutate primăvéra în onórea sórelui și a anotimpului. De atunci până astăđi a rămasŪ în poporŪ joculŪ cu tóte legăturile sale misterióse, care conservă sântenia acestui obiceiŪ străbunŪ. Precum și astăđi așa și în trecutŪ străinii care aŪ vėđutŪ joculŪ esecutatŪ de jucători buni totdeuna aŪ rămas fermecați de privirea lui, așa s'a întemplatŪ că și străinii și-l'aŪ însușitŪ.¹⁾ UnŪ astfelŪ de datŪ avemŪ, despre poetulŪ maghiarŪ Balassi (de care a fostŪ vorba și în notița premergătore) care în tinerețe a petrecutŪ multă vreme prin Transilvania, unde a avutŪ ocașiune a învăța acestŪ jocŪ naționalŪ românŪ. Ca tinerŪ de 21 de ani a luatŪ parte la festivitatea încoronării lui Rudolf (25 Septembrie 1572) unde după masă a jucat călușerulŪ, obținendŪ admirarea tuturorŪ celorŪ presentŪ.

Despre acésta a luatŪ istoriculŪ ungarŪ NicolaŪ Isthváni notița în opulŪ seŪ²⁾ care notița lăsămŪ să urmeze aici :

Liber XXV, 1572. Inauguratio Rudolphi 25 Sept. 1572, Epulum Caesareum et Regium. . . . Remotis mensis juvenus militans, et illustrium virorum liberi adolescentes choreas in cavaedio domus duxere; inter quos Valentinus Balassius, Ioannis nuper in gratiam recepti filius, alterum et vigesimum

¹⁾ E lucru curiosŪ că n'a prelucratŪ încă nime călușerulŪ cât și celelalte jocuri ale năstre în baletŪ, unde altfelŪ chiarŪ și jocuri africane și asiatice aŪ ajunsŪ a fi prelucrate artisticŪ și esecutate.

²⁾ Nicolai Isthváni Panuoni, Historiarum de Rebus Ungaricis libri XXXVIII Ab Anno Chr. 1490 ad 1606. Editio Novissima, ad primam Coloniensem de anno 1622 emendatissime recusa. Viennae, Typis Ioanis Thomae Trattner sacrae caesaro-regiae Majestatis aulae typographi et Bibliopolae MDCLVIII.

natus anum (de 21 de ani) eo *genere saltationis*, quam nostris opilionibus *propriam et peculiarem* vulgus esterorum, omnibus aequae Ungaris comunem putat, *palمام obtinuit*, quum Caesar et Rex, caeterique Principes, illum veluti *Panes et Satyros imitantem*, modo *retractis*, mox *divaricatis in terram cruribus subsistentem*, modo *saluatim se attolentem*, sublimis et podio, non sine voluptate spectavissent. (Pag. 325—326).

Acestu danțu care după părerea *străiniloru* e comunu tuturor locuitoriloru din Ungaria, după părerea *indigenuluu* Isthváni însu e jocu specificu *păcurărescu*, nu pôte fi altulu decâtu *Călușerulu românescu*, ce din descrierea danțuluu ese și mai evidentu la ivelă. Adaugându la aceste și împregiurarea că Valentinu Balassi a petrecut mai înainte mai multă vreme prin Transilvania și că cunoscea poporul român cu datinele sale și literatura sa, credu că nu mai încape nici unu studiu specialu asupra cestiunii de față.

Dr. Valeriu Branisce.

DE UNDE A ÎNTRATŪ POVEȘTEA LUI „ARGHIR“ ÎN LITERATURA MAGHIARĂ.

(Înceiere).

Ne întrebămă acum, e cu puțința, ca ținele să nu scia unde locuesce regina loră, căci Gergei o numesce apriatū „regina țineloră“ (tünderek királya)? Și apoi, cum vine piticulū în poveste, căci dacă urieșulu arū fi avutū de gândū să citeze la sine și pe pitici, atunci i-ar fi citatū pe toți, nu numai pe unulu, și încă pe celū schiopū, dela care mai puțin s'a pututū aștepta ceva?

Dacă luămă variantele romănesci la mână, lucrulu se esplică numai decâtu. În unele adecă se adună *numai ținele*, care apoi 'și și dau deslușirile necesare, fiindu tocmai de regina loră vorbă. Într'altele din contră se adună *numai pitici*, și celū din urmă, care vine schiopătându, scie despre cetatea négră. Gergei se vede că a sciutū de ambele variante și din ambele a luatū câte ceva, fără se observe contradicerea.

Barac e mai precaută în punctul acesta, la elu vinu numai piticii, și fără îndoială că i-a luatū dintr'o variantă, căci altcum deū nu înțelegemū pentru ce s'arū fi abătutū dela Gergei *tocmai în punctulū acesta.*

Și eară-și, Barac vorbesce de 7 păuni, Gergei din contră de 7 lebede.

Nici aici nu putemū pricepe, pentru-ce s'a abătutū Barac de Gergei, dacă nu mulțimea de variante Par fi îndemnatū la acēsta, căci în variante se vorbesce întru adevēri când de lebede, când de păuni, când de porumbi, când de stele, dovadă că acēsta poveste a esistatū între Romāni înainte de Barac, și acēsta esistința la nici unū casū nu avemū de-a o mulțami lui Gergei, căci Gergei a fostū abia la începutulū secolulū nostru tradusū de Barac.

În schimbū Barac a făcutū într'altū locū unū lapsus. Anume elū ne spune, că Arghir ar fi plecatū *călare* în lume. În decursulū povestei se vede că 'și-a uitatū acēsta, căci noi numai auđimū nimicū despre calū. Acestū pasagiū e forțe instructivū, căci elū ne arată, cum povestea nōstră e alcătuită din diferite elemente:

Cum amū ăisū, noi avemū variante, în care Arghir se ăice că pleacă *călare* în lume. În aceste însă istoria cu cele trei obiecte miraculoșe lipsesce consecuentū — cu totū dreptulū căci în casulū acesta ele sūntū de prisosū, calulū are aripi, e nădravānū, prin urmare elū scie unde se află cetatea Ilenei, ci drumulū până acolo e primejdiosū, și primejdiile aceste Arghir le învinge tocmai prin calulū seu. În alte variante, ca la Gergei, lipsesce calulū, dar în casulū acesta întră obiectele miraculoșe în compozițiune, căci altcum Arghir nici n'ar putea ajunge la Ileana Cosānđiana.

Atātū calulū nădravānū câtū și obiectele miraculoșe aparținū, cum am vėđutū diferitelorū cicluri de povesti din mitologie. Poporulū însă care 'și-a uitatū de înțelesulū primitiv alū acestorū mituri, le-a adusū în combinațiune unele cu altele, le-a închiegatū, dānd astfelū nascere la o mulțime

de variante. Atâtă Barac, câtă și Gergei au cunoscută mai multe variante ale poveștii noastre, dar le-au întrebuintat reu, căci altcum n'ar fi putut comite astfel de erori de compozițiune, cum vedem în povestile lor.

Cumă mai alesă Barac a avută cunoscință despre unele variante, dovedesce următorea împregiurare. Poesia lui Barac e cu multă mai lungă, mai plină de detaiuri, și scene. Acestă plusă cade pe contulă impodobirii în descrițiune.

Și descrițiunea e intru adevără frumósă simplă și curată, ici-colea glumétă o adevérată poveste populară. Și acum se luămă o altă scriere de alui Barac, bunăoră „*Risipirea Ierusalimului*“, epos în 9 cânturi: cugeți că veți pe un omă înglodat în tină, care se chinue a eși la uscată, așa de greoi și neajutorat e în câte un loc — lucru firesc, căci aici n'a putut asculta din gura poporului, cum trebuie povestit.

Dar și cele trei obiecte miraculose din povestea noastră sânt schimbate și adaptate de fantasia poporului conformă ideii fundamentale. În mitologie precum și în unele povești populare fiesce-carc obiectă își are puterea sa specială; *căciula te face nevedută, păpucii te duc în sboră, biciulă preface după placă ori ce obiectă în pėtră*. În povestea noastră însă *tote trei lucrurile au una și aceeași putere de a te duce în sboră la loculă dorit*. Și acesta corespunde întocmai cu ideea fundamentală din poveste, căci Arghir nu dorește alta, decâtă se afle odată *cetatea nėgră*. Obiectele aceste primesc în variante numai atunci puterea loră specială când Arghir e nevoită a lupta cu lighiöne periculóse.

Împregiurarea deci, că atâtă povestea lui *Gergei* câtă și a lui *Barac* e compusă din variante, ce le aflămă numai la poporul român, dovedesce cu siguranță, *că și isvorulă lui Gergei este românesc*.

În cele de până aci ne-amă basată totă numai pe deducțiuni. Se află însă chiar în textulă ungurescă pasage, care hotărită ne îndemnă a susține această părere. Și anume

Gergei numește încălțămintele miraculoase „*bocskor*“ (opincă). Noi scimă, că Ungurulă nu pörtă opincă, celă puțină aceste nu sântă încălțăminteă luă națională. Prin urmare Gergei a trebuită se i-a cuvântulă acesta din isvorulă, de unde a luată și povestea, și acestă isvoră nu pöte fi decâtă românescă, căci Românulă a făcută din opincă încălțăminte națională, așa că în povestile sale *chiar și ficiorii de împărați pörtă opincă*. Se băgămă bine de sémă, cum alte popöre întrebuintază aceste trei motive. *Turculă* d. e. vorbește de *pantofi, turbană* și *covoră*. Motivele decă sântă aceleași, dar *concretizarea* loră s'a făcută, așa dicëndă, *în spiritulă națională*, *Turculă* vorbește de *turban*, fiindcă elă nu pörtă *căciulă*, Românulă vorbește de *opincă*, fiindcă elă nu pörtă *păpuci nică cisme*, și Gergei, dacă n'ară fi luată povestea dela Română, ară fi trebuită ca *Ungură* se vorbescă de ori-ce numă de *opincă nu*.

Dar și măi lămurită vorbește ună altă pasagiă în textulă ungurescă. Elă sună :

„Monda a szép leány; *Argire*, szerelmem“ ¹⁾).

După cum vedemă din context „*Arghire*“ e vocativulă. Dar în care limbă: În cea ungurescă sigură că nu. În cea italiană? Încă nu, căci limba italiană n'are vocativă, ară trebui decă se fie *nominativulă*. Însă nică *nominativulă* nu pöte fi, căci dela „*Arghirus*“ *nominativulă* ar trebui se sune, după spiritulă limbei italiene „*Arghiro*“. Ce formă e acésta dară? E *vocativulă românescă*, care dela cuvântulă „*Arghir*“ nu pöte suna altcum decâtă „*Arghire*“, și Gergei a întrebuintată acésta formă fiindcă așa a audit-o și așa 'i se potrivea măi bine în ritmulă poesiei sale.

Ce facemă însă cu enunțierea luă Gergei, cumcă elă ar fi tradusă povestea luă Arghir din limba italiană?

Amă vedută, că pasagiulă respectivă e destulă de întunecată. Dar se admitemă că Gergei ară fi vrută întră adevăr

¹⁾ Adecă „*Disa fata frumoasă, Argire iubitulă meu*“.

se ȋică, cã elũ a scosũ acẽsta poveste dintr'o cronicã italianã, cum se are lucrulũ atunci?

Se ne întrebãmũ mai ântãiu, avut-a Gergei motive, a da acẽsta poveste de *italienescã* în locũ de *romãnescã*?

Respundemũ hotãritũ, avutũ! Se nu cugete cineva, cã dõrã din motive politice, ci din motive *curatũ literare*.

Decãnd expediþiunile cruciate aũ adusũ într'unu contactũ mai mare occidentulũ cu orientulũ, de atunci spiritulũ poesiei populare orientale a începutũ se strebatã și în Europa. Acestũ curentũ 'și a ajunsũ culmea în secolulũ alũ XV, și XVI, și țera mijlocitoare era *Italia*, așã cã acẽsta țerã a devenitũ *patria poveștilorũ*.¹⁾ Totũ ce se producea și prelucra în „*genulũ*“ acesta, de ar fi fostũ de ori și unde, se ȋicea cã e provenitũ din Italia. „*Din cronicã italianã*“ era reclama cea mai bunã, ce se putea da unũ astfelũ de productũ literarũ — întocmai precum se dau astãđi multorũ romane indigene „*etiquetta*“ de *franþiozesc*“ sãu „*englezesc*“.

E dreptũ, cã nici astãđi nu scimũ cu siguranțã, *cine a fostũ Gergei, când și unde a trãitũ*. Pãrerea generalã a învãțaþilorũ maghiari însã merge într'acolo, cã elũ e Transilvãnianũ¹⁾ și cã a trãitũ în secolulũ alũ XVI, adecã în acelũ secolũ, în care mania descrisã mai susũ a fostũ încã așã de puternicã, încãtũ elũ a urmatũ numai curentulũ de atunci, dacã a datũ povestea lui Arghir de *italianã*. Și ca se nu se îndoescã nime în cuvintele sale, elũ se folosește și în descriere de astfelũ de terminĩ, cari aratã întru adevãrũ spre Italia d. e. Cypresse, Orange, Dafin; apoi nume proprii ca: Acleton, Medena etc.

Cu tõte aceste e lucru invederatũ, cã aici avemũ de a face simplu cu o *apucãturã literarã*, obicãnuitã și dictatã de spiritulũ tempului, în care a trãitũ Gergei.

În fine mai amintimũ faptulũ, pe care Ungurii nu și'lũ potũ esplica, anume, cã povestea lui Arghir între Ungurii din

¹⁾ V. Gustav Heinrich op. cit.

Ardélü e cu multü mai läřitá ři mai cunoscutá, decâtü între Unguriü din Ungaria proprie ¹⁾. Noi scim cauza; fiindcă în Ardélü Unguriü trăescü în contactü mai mare ři nemijlocitü cu Româniü, decâtü Unguriü din Ungaria proprie.

Pe basa acestorü criterii susřinemü, că *Unguriü au* "împrumutatü povestea lui Arghir dela Româniü.

Georgiü Popü.

PARTEA OFICIALÄ.

Nr. 285/1891.

Procesü verbalü

alü comitetulü Asociařioniü transilvoane pentru literatura română ři cultura poporului românü, luatü în ředința dela 3 Augustü n. 1891.

Președinte: G. Bariřü. Membriü prezenți: Dr. Il. Pușcariü, vice-preș., I. G. Popü, Leont. Simonescu, I. Crețu, G. Candrea, cassarü, I. St. Șuluřü, N. Toganü, bibliotecarü.

Secretarü: Dr. I. Crișianü.

113. Secretarulü II. prezentă proiectulü de raportü alü comitetulü cătră adunarea generală a Asociařioniü despre activitatea sa în anulü administrativü 1890. (Ex. Nr. 227/1891).

— Se primesce în textulü alăturatü, avëndü a fi prezentatü adunării generale, ce se va ține la 4/16 Augustü a. c și řilele următore în opidulü Hațegü.

Nr. 114. Secretarulü II, raportéză asupra cererilorü intrate la concursulü de sub Nr. 178/891 pentru ocuparea unui postü de învătörü la scóla civilă de fete cu internatü a Asociařioniü (Exh. Nr. 234, 252, 255, 258, 278, și 279) 1891.

— Postulü de învătörü pentru alü căruü îndeplinire s'a scrisü concursü, se confere dluü Ioanü Popoviciu, fostü învătörü și directorü a scólei de fete susřinute de „Reuniunea femeilorü române din Sibiiü“, provëdütü cu documentulü recerütü despre cualificařiunea cerütă prin legea statului (Ș. 103 a art. de lege XXXVIII din 1868) pentru ocuparea de posturi de învătörü la scólele civile după unü anü de probă, aplicarea dluü Ioanü Popoviciu va deveni definitivă, conformü Ș. 9. din statutulü de organizare. În anulü de probă alesulü va trage salariulü și banii de cuartirü, ce se cuvinü învătörilorü ordinarü provisorü.

¹⁾ V. Gustav Heinrich op. cit.

Nr. 115. Secretarul II. raportéză asupra cererilor întrate la concursul de sub Nr. 178/1891 pentru ocuparea postului de guvernantă la internatul împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii. (Ex. Nr. 231, 242, 246, 250, 256, 264, 277 1891).

— De guvernantă la internatul împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii se alege domnișora Cornelia Ciceiu din Sighișora.

Nr. 116. Secretarul II. raportéză asupra petițiilor pentru stipendii, cari au înțrat la comitetul în urma concursului de sub Nr. 188 a. c. anumit la 14 stipendii de câte 50 fl. pentru anul școlar 1891/92 pentru eleve, cari vor fi adăpostite în internatul împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii, au înțrat în termenul fixat 12 cereri. Avându în vedere motivele cuprinse în cererile provocate (Ex. Nr. 226, 238, 251, 257, 265, 266, 267, 273, 274, 275, 276 și 281).

— Se votéză câte un stipendiu de 50 fl. pentru anul școl., 1891/2 următoarelor eleve, și anume:

Silvia Tămaș (Miculescu) din Someșu mare; Lucreția Bunea din Sibiu; Victoria Crișan din Diomal; Valeria Degan din Veșel; Veronica Petruț din Tăuș; Aurelia Bojor din Ardon; Veturia Ivan din Sibiu; Viora Miloiu din Bozovici; Silvia Piso din Săcărâmb; Lucreția Calefariu din Seliște.

Nr. 117. Casarul Asociațiunii, dl G. Candrea prezintă rațiociniul Asociațiunii pe anul 1890.

— Rațiociniile prezentate se predaș spre cenzurare unei comisiuni în persoana dlor I. St. Șuluț și L. Simonescu.

Nr. 118. Dl L. Simonescu, urmându în tocmă însărcinări primite sub Nr. 217/1891, raportéză asupra rațiociniilor școlei de fete a Asociațiunii pe anul școlar 1890/91. La propunerile dlu raportor, comitetul decide. (Ex. Nr. 284/1891).

1. Raportul se ia spre știință și direcțiunei dela școala Asociațiunii i se dă absolutorul.

2. Direcțiunea școlei se îndrumă a compune pe viitor rațiociniul în stricta conformitate cu budgetul, eliminându toate acelea poziții, cari nu aparțin la rațiociniul școlei precum sânt speșele particulare ale elevelor pentru îmbrăcăminte, materii seș stofe pentru lucru de mână, honorarie pentru studii facultative cum este musica instrumentală și dapoul, a caror coperire depinde imediat dela voia părinților, și a face comparațiune cu preliminarul la fiecare pozițiune.

3. Direcțiunea școlei se îndrumă a stăru pe lângă încasarea restanțelor, a achita conturile și a limpedi cestiunea cu o sumă de 79 fl. care e necontată și neachitată.

4. În preliminarul pro 1891/92 se va lua :

a) saldul casei cu 44 fl. 80 cr.

b) restanța din 1889/90 la eleva Paraschiva Branea cu 21 fl.

c) restul din saldul casei 1888/9 cu 38.

d) o restanță mai veche la eleva Munténu.

5. Direcțiunea școlii primesce însărcinarea a compune nesmintită în decursul acestui an întregul inventar despre obiectele fondului instituit al școlii pe baza rațiociniilor anterioare.

Nr. 119. În legătură cu cele cuprinse la punctul precedent se hotărăse.

— Dl. L. Simonescu primesce însărcinarea a compune și prezent acestui comitet la timpul său în conlucrare cu dl. casar G. Candrea un proiect de buget pentru școla civilă de fete cu internat a Asociațiunii pe anul 1891/92.

Nr. 120. Președintele Asociațiunii notifică comitetului, ca dna Ana Manguică a trimis din biblioteca regretatului ei soț pe sema bibliotecii Asociațiunii 5 lădi pline de cărți.

— Cu mulțumită spre știință. Bibliotecarul primesc însărcinarea a ridica cărțile dela gară și a le încorpora la biblioteca Asociațiunii făcându la timpul său raport.

Sibiiu, d. u. s.

G. Barițiu m. p.
președinte.

Dr. Ioan Crișianu m. p.
secretar II.

Verificarea acestui proces verbal se încrede d-lor: Ios. St. Șuluțu, I. G. Popu, L. Simonescu.

S'a cetit și verificat. Sibiiu în 5 Augustu n. 1891.

Ios. St. Șuluțu m. p.

I. G. Popu m. p.

L. Simonescu m. p.

Nr. 305/1891.

Procesu verbalu

al comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luat în ședința dela 10 Augustu n. 1891.

Președinte: G. Barițiu. Membrii prezenți: Dr. Il. Pușcariu, vice-preș., Ioan Popescu, I. G. Popu, L. Simonescu, G. Candrea cassariu, N. Toganu bibliotecar.

Secretar: Dr. I. Crișianu.

Nr. 121. Comisiunea în persoanele dlor I. St. Șuluțiu și L. Simonescu, exmisă din partea comitetului prin concludul dto 3 Augustu a. c. Nr. prot. 117 pentru revisuirea rațiociniilor casei Asociațiunii pro 1890 raportază despre revisiunea făcută, arătându că au aflatu toate în bună ordine. (Ex. Nr. 304/1891).

— Raportul comisiunii se ia la cunoștință ear rațiociniile se declară de revădute și aprobate, avându a fi transpuse adunării generale, ce se va ținea în Hațeg, spre reviziunea finală și estradarea absolutorului.

— Să se ia măsurile de lipsă în privința inventăriii bibliotecii și în privința satorirei inventariului la școla de fete.

În necsă cu cercetările despre originea și destinațiunea fundațiilor să se inițieze posibila contopire a unor fundațiuni și deposite împroprii cu fondul Asociațiunii. Se dispune ștergerea pretensiunilor la Emilianu Popovicu și Adamu Szilágyi.

Nr. 122. Cassarul Asociațiunii, dlă G. Candrea presentă proiectul de budgetă ală Asociațiunii pro 1892. (Ex. Nr. 304/1891).

— Proiectul de budgetă ală Asociațiunii pro 1892 se primesce în tectulă alăturat, avându a fi presentat adunării generale pentru aprobare și satorire definitivă.

Nr. 123. Dlă Simeonă Pasca notară cercuală în Sălciva de jos, se rōgă pentru a se acorda pe séma fiicelor sale Cornelia și Sabina câte ună stipendiū de 50 fl. vrëndū ale adăposti pe ambele în internatulă împreunatū cu școla civilă de fete a Asociațiunii (Ex. Nr. 303/1891).

— Rugarea dlui Simeonă Pasca se încuviințeză acordându-se fiicelor sale Cornelia și Sabina câte ună stipendiū de 50 fl. pentru anulū scolarū 1891/2.

Nr. 124. Președintele Asociațiunii, dlă G. Barițiu transmite o colecțiune de documente din anii 1848—1849 aflate în cassa fericitulă Avramū Iancu după mórtea lui, date de cătră comisarulă însărcinatū cu inventarea, în grija și în respunderea dlui Anania Moldovanū, transpuse de cătră acela, înainte de mórtea sa, veruluī seu Silvetru Moldovanū, și de acesta trimise în originalū dlui președinte spre a fi păstrate la Asociațiune după-ce se publicaseră în „Gazeta Transilvaniei“ din acesta (Ex. Nr. 263/1891).

— Cu mulțumită spre sciință, avëndū documentele a fi puse în Archiva Asociațiunii transilvane alătura cu alte documente de valóre istorică câte se mai află și câte vorū mai ajunge în posesiunea Asociațiunii spre conservare și folosire.

Sibiiū, d. u. s.

G. Barițiu m. p.,
președinte.

Dr. I. Crișianū m. p.
secretarū II.

Verificarea acestui procesū verbalū se încrede d-lorū:
Ioanū Popescu, Leontinū Simonescu, I. G. Popū.

S'a cetitū și verificatū. Sibiiū, în 11 Augustū n. 1891.

Ioanū Popescu m. p.   Leontinū Simonescu m. p.   I. G. Popū m. p.

Raportă generală

ală comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului română despre activitatea sa în decursulă anului 1890.

Onorată adunare generală!

Voindă a satisface prescrieloră §-lui 32 lit. *g* din statute și concludului adunării generale din anulă 1882 dela Dejă pt. prot. 33, comitetulă instituită în adunarea generală din anulă 1889 dela Făgărașă își ia voia a presenta onoratei adunări generale următorulă raportă despre activitatea sa în timpulă dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1890.

I.

Despre ședințe.

Conformându-se prescrieloră §-lui 30 al. 1 din statute, comitetulă a ținută și în anulă de gestiune 1890 în tótă luna câte-o ședință, și fiindcă și în anulă acesta aș obvenită casură de urgență, în unele lună elă s'a vedută necesitată a se întruni în câte două și chiară în câte trei ședințe, ținendă astfelă cu totulă 20 ședințe: 13 înainte de adunarea generală din Reghină și 7 după acéstă adunare.

În ședințele sale, comitetulă a fostă cu necurmată atențiune la împlinirea datorințeloră, ce i le impună prescriesele §-lui 32 din statute, căutândă a susține vađa și a promovă interesele Asociațiunii. Elă a făcută la timpă dispozițiunile pentru esecutarea concludeloră adunării generale din anulă 1890 și a luată măsurile de lipsă pentru folosirea sumeloră votate în budgetă cu privire la administrațiune, la spriginirea de studenți și învățacei de meserii, la edarea organului Asociațiunii precum și la susținerea școlăi de fete, resolvindă în acelașă timpă și curențiile intrate.

1. Stipendiile și ajutóarele conferite în ană premergători s'aș lăsată, până la unulă, în folosirea respectiviloră

stipendiști și ajutorai, cari n'au terminat încă cursul învățătorei, dar au dovedit progresul îndestulitor și purtare morală corespunzătoare. Un singur stipendiu a venit în vacanță în decursul anului 1890, anume stipendiul din fundațiunea „Riurénă“, pentru care s'a scris la timpul său concursul, fiind conferit unuia dintre tinerii însemnați în conspectul alăturat sub $\frac{1}{1}$ la acest raport.

a) Stipendiul de 100 fl. merită pentru tineri, cu preferință din munții apuseni ai Transilvaniei, cari ar voi a se perfecționa în o măestrie de lemnărie mai dezvoltată, care stipendiu se votase condiționat învățăcelului Florentin Corcheșu, s'a putut libera în decursul anului 1890, după ce numitul tineru a corespuns pe deplin cerințelor.

b) Mulțumită onoratei adunări generale din anul 1890 a acționarilor institutului de credit și economii „Albina“ în Sibiu, comitetul a fost în poziția a vota și pentru anul școlar 1890/1891 stipendii de câte 50 fl. v. a. la 10 respective 11 eleve de părinți mai săraci, cari eleve au fost adăpostite în internatul împreună cu școla civilă de fete a Asociațiunii.

2. În ceea ce privește executarea concluzelor luate în adunarea generală din anul 1890, comitetul își ia voia a schița starea lucrului după cum urmează:

a) Însărcinării primite de a se îngriji, „ca casa din lăsamântul fericitului Avram Iancu să fie locuibilă și locuită“, comitetul a satisfăcut așa, că a dispus a se introduce toate reparaturile de lipsă. Toate încercările comitetului, de a și închiria această casă au ramas fără rezultatul dorit și acesta din lipsă de chiriași în partea locului. În timpul din urmă s'au inițiat pertractări serioase pentru vinderea realităților din lăsamântul Avram Iancu; succedându numitele pertractări, comitetul va afla arangiamentele de lipsă, ca casa, care nu poate forma obiectul de vindere, să fie locuită și astfel ferită de ruinare. Amintim la acest loc, că cauza lăsamântului de sub întrebare e acum deplină limpede.

b) Ce privesce însărcinarea primită, de a iniția o legătură câtu mai strinsă între deosebitele părți ale corpului Asociațiunii și prin lucrarea într'acolo, ca pe viitoru deosebitele despărțeminte să fiă reprezentate la adunările generale ale Asociațiunii celū puținū prin câte doi membri din sînulū lorū, comitetulū nu a întârziatū a o duce în deplinire, adresându-se de cu timpū cătră tôte organele Asociațiunii și, mîneacîndū dela enunțațiunile celorū mai multe despărțeminte făcute în materia acésta, elū crede, că ideea reprezentării arătate se va popularisa din ce în ce totū mai multū.

c) Comitetulū a fostu mai departe însărcinatū să esecutive concludulū adunării generale de cuprinsulū: ca din sumele de câte 1000 fl. votate pentru anii 1890 și 1891 în scopulū înavușirii literaturii nōstre și îndeosebi în scopulū încuragierii și a desvoltării literaturii menite pentru poporū, să premieze și să tipărească scrieri și broșuri întocmite anume pentru poporū din agricultură, igienă etc., avîndū acele broșuri a forma „biblioteca poporală a Asociațiunii transilvane“. În scopulū executării acestui concludū, după cumpăniri seriōse, comitetulū a aflatū a escrie deocamdată ca de începutū concursū la premii pentru cele mai bune lucrări asupra următōrelorū dōue teme: „*Economia nōstră după comasare*“, și „*Higiena copilululū dela nascere pănă la anulū alū 7-lea alū etățir*“; apoi la unū premii pentru cea mai bună culegere de poesiū, basme (povești) și datine poporale alese și pănă acum nepublicate. Totū în scopulū arătatū a destinatū comitetulū suma de 400—500 fl. v. a. pentru a premia din ea cele mai bune studii scientifice, ce i se vorū presenta asupra unorū teme alese liberū de autorii din ramulū istoricū, saū epigraficū, saū filologicū, cu deosebire în ceea-ce privesce trecutulū și prezentulū poporulū românū și alū pămîntulū, pe care locuimū. La concursulū scrisū aū intratū în terminulū fixatū (30 Iunie a. c.) 9 lucrări și anume 5 colecțiunii de poesiū, povești etc., 1 tractatū istoricū, 1 tractatū din economiă și 2 tractate despre igiena copilulū. Aceste lucrări s'aū datū spre censurare unei comisiunii și comitetulū

nu va întârzia a se pronunța în meritul lor și a decerne eventuală premiile stabilite îndată-ce va primi raportul comisiunii exmise, la totu casul însă încă înainte de încheierea anului curentu.

3. Totu la acestu titlu să cuvine să Vă raportămă despre o cestiune de cea mai mare importanță pentru noi.

La 4 Augustu 1890 comitetul Dvóstră a fostu surprinsu prin scirea, că inginerul *Ioană Olténu*, de nascere din Cojocna în Transilvania, mortu în aceeași zi în Galați, în România, a lăsatu prin testamentu Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român unu legatu de 100,000 lei, ear la 9 Septemvrie 1890 acestu comitetu a fostu în plăcuta pozițiune a constata, că, mulțumită energicei întreprinderi a președintelui George Barițiu, legatul a intratu la cassa Asociațiunii deja la 24 Augustu 1890, după detragerea competenței erariale de 9% și a altorū spese, în suma de 90,000 lei în hârtii de valóre, rentă cu 5% în aur.

Testamentul, pe basa căruia ne-amu declarat, că primimul legatul, conține următoarele condițiuni:

a) venitul capitalului testatu pe celu dintăi anu după mórtea testatorelui să se distribue între nepoții acestuia;

b) venitul capitalului numitu pe anul alu doilea și cei următori să se întrebuinteze așa, ca 50% să se capitalizeze, 40% să se cheltuască „pentru învățatura poporului Român propriu și gr. or. și gr. cat. în Transilvania“, ear restul de 10% să se distribue în modu egalu școlei greco-orientale și celei greco-catolice din opidul Cojocna, locul natalu alu testatorelui. Venitul menitu pentru nepoții testatorelui a intratu deja la cassa Asociațiunii și se va da destinațiunii lui îndată ce se voru fi eruatu în modu esactu aceia, cărorali se cuvine, ceea-ce președintele Asociațiunii, dl G. Barițiu, în calitate de executoru testamentar, a și inițiatu și o urmăresce cu cunoscuta-i energiă. Cu 1 Octomvrie a. c. venitul acestui legatu se va putè preda propriei destinațiuni. Scopurile speciale, pentru care voru avè să se folosască cele 40%,

se voră fixa mai de aprăpe în „actulă fundatānală“, care este în lucrare.

Este vrednică de deosebită năstră recunoscință acela, care, deși departe cu trupulă de ai seî, cu sufletulă este și trăesce în mijloculă loră. Fericitulă Ioană Olténă a fostă departe de noi cu trupulă, cu sufletulă însă a fostă, a simțită și a viețuită cu noi, dovadă nobila sa faptă, prin care și-a ridicată ună monumentă neperitoră în inimelă năstre.

4. Totă acă e loculă să Vă notificămă și o altă faptă generosă, ce privesce de aprăpe Asociaținea năstră și e înrudită cu cea espusă la punctulă precedentă. Dlă Dr. Aureliă Maniă, notară publică reg. în Oravița, care în anulă acesta a petrecută mai multe țile în Sibiiă și a cercetată între altele și școlă Asociațunii, satisfăcută de cele ce le-a vėđută la acestă institută, s'a oferită a contribui, până când va fi în viață, pe fie-care ană cu suma de 200 fl. v. a. la susținerea școlăi. Suma acăsta, până când va cere trebuința, va fi a se distribuă ca ajutore de 50, 100 seă 200 fl. v. a. între eleve interniste de părinți mai lipsiți sau cu familiă mai numerosă, ear când astfelă de ajutore nu voră mai fi necesare, numita sumă se va întrebuița spre alte scopuri ale școlăi. Donatorulă nu 'și-a rezervată nici ună dreptă. Banił voră intra la cassa Asociațunii în fiă-care ană deodată, înainte de 1 Septemvre. — Comitetulă luândă la timpulă seă actă de acăstă faptă nobilă, 'și-a exprimată mulțumita sa față cu generosulă donatoră, dlă Dr. Aureliă Maniă, și a hotărîtă să se facă notificare și onoratei adunări generale a Asociațunii, ceea-ce prin acăsta ne grăbimă a împlini.

5. Ca de încheere la acestă titlu ne luămă voia a Vă face împărtășire și despre o altă hotărăire a comitetulă Dvăstră, luată în decursulă timpulă despre care vė raportămă. Înă în primii ană ai esistenței Asociațunii transilvane oferise dlă septemviră în pens., Ioană cav. de Pușcariu, acestei Asociațunii spre publicare o colecțiune de documente importante pentru istoria năstră. Comitetulă Dvăstră, revenindă în de-

cursul anului asupra aceluï ofertă, 'l-a primită și a dispusă succesiva tipărire a colecțiunii, așa ca aceea să se pótă termina în decursă de 5—6 ani. În vederea, că colecțiunea de sub întrebare este și ea o lucrare din cadrulă aceloră lucrări, pe cari le prevede pentru premiare conclusulă adunării generale a Asociațiunii din anulă trecută, prin care s'a votatū suma de 1000 fl., comitetulă a hotărîtū, ca spesele de tiparū ale colecțiunii să se acopere succesive din suma numită de 1000. v. a., avëndū a se osebi din acēsta în scopulă arētatū în decursă de 5—6 ani în fie-care anū câte 250—300 fl. v. a. Colecțiunea se află sub presă; tomulū I. va apărē în curēndū.

II.

Despre școla Asociațiunii.

1. Școla civilă de fete cu internatū susținută de Asociațiune a formatū și în decursulă anului espiratū objectulă deosebitei interesări a comitetulă.

Condusă de aceleași puteri ca și în anulă trecută, școla noastră a fostū cercetată în anulă scol., 1890/1 de 59 eleve ordinare și 3 eleve estraordinare. Internatulū împreunatū cu școla a adăpostitū în anulă acesta 49 eleve, dintre care 40 aū frecuentatū școla noastră, eară 9 școla elementară a „Reuniunii femeilorū române din Sibii“.

Învățământulū 'l-aū provēdūtū și în anulă scol. 1890/1 puterile didactice instituite mai nainte, cu singura schimbare, că fosta învățătore, d-șóra Victoria Filipescu, care și-a cerutū demisiunea, a fostū înlocuită prin d-șóra Elisa Nasta, absolventă a școlei de industriă din Clujū.

Cu finea anului acestuia școl., comitetulū s'a vēdūtū necesitatū a escrie concursū pentru ocuparea postului de învățatorū, devenitū vacantū prin îndepărtarea d-nului Dr. P. Spanū.

Mersulū învățământulū a fostū în decursulă anului școl. deplinū satisfăcatorū, ear starea preste totū a școlei și a internatulū a fostū deplinū mulțămitore. Școla continuă a fi în progresū. Date mai detaiate cu privire la întocmirea și

mersul școlii și a internatului se cuprind în programa, din care alăturăm un exemplar sub $\frac{1}{2}$

Aici e locul să Vă amintim, că dreptul de publicitate pentru școla noastră ne este asigurat, îndată ce și puterea a 3-a didactică ordinară va întruni cualificațiunea prescrisă în §. 103 art. de lege 38 din 1868.

2. Starea economică a școlii de asemenea se îmbunătățește an de an, reclamându subvențiuni totu mai mici din partea Asociațiunii.

Raționciunile școlii și a le internatului pro 1890/1 prezentate de direcțiune, din cari se vede, că în decursul anului numit venitele (inclusive subvenția de 100 fl., ajutorul de 500 fl. dela institutul de credit și economii „Albina“ din Sibiu și 306 fl. 56 cr., dați de Asociațiune pentru investițiuni pro 1889/90) au atinsu suma de 16,452 fl. 66 cr., ear erogațiunile suma de 16,407 fl. 86 cr., au fostu date spre censurare unei comisiuni din sînul comitetului și s'au aflatu în ordine.

3. Înainte de a încheia acestu titlu ne luăm voia a vă face împertășirea, că comitetul D-vostă, întemeiatu pe dreptul ce i-lu dă „Statutul de organizare alu școlii“ (§. 9. lit. b. al. 5) și vrëndu a întemeia la școla noastră unu corp învțătorescu stabilu și bine cualificatu a luat hotăriri, în urma cărora, pe viitoru, puterile didactice dela școla noastră voru fi totu atātu de bine situate ca profesorii mai bine plătiți dela școlele medii românesce din Transilvania.

III.

Administrarea averii Asociațiunii.

1. Administrarea averii Asociațiunii s'a efeptuitu și în anul de gestiune 1890 pe lângă observarea evidenței și a controlii corăspundătoare. Taxele de pe la membri încurgu multu mai regulatu ca în trecut, mulțumită laudabilulu zel, pe care 'lu desvöltă direcțiunile și comitetele celoru mai multe despărțeminte.

2. În alăturare sub $\frac{1}{3}$ ne permitem a prezenta onoratei adunări generale rațiociniul pre anul solară amintit (1890), pregătit de cassarul Asociațiunii, dnul Gerasim Candra, dimpreună cu un raport special al acestuia referitor la rațiocini și la rezultatele obținute.

Din rațiociniu se vede, că în decursul anului 1890 venitele Asociațiunii au fost 52,136 fl. 93 cr., erogațiunile au fost 9757 fl. 78 cr. Starea averii a fost la 31 Decembrie 1890 de 161,727 fl. 58 cr., mai mult decât în anul precedent cu 46,592 fl. 02 cr. Întraga avere administrată de comitetul Asociațiunii a fost la același termen de 179,188 fl. 75 cr. Suma depozitelor a fost la 31 Decembrie 1890 de 3,597 fl. 11 cr. Se arată mai departe, că din venitele încassate sub diverse titluri s'au acoperit nu numai trebuințele budgetare, ci și o parte însemnată din datoria veche, contrasă la institutul „Albina“ decând cu clădirea și adaptarea edificiului școlii de fete cu internat, astfel că contul curent al nostru s'a încheiat cu 31 Decembrie 1890 numai cu 2670 fl. în favorul institutului numit; cu 30 Iunie a. c., după-cum aflăm, contul curent s'a încheiat cu suma considerabilă de 1232 fl. 60 cr. v. a. în favorul Asociațiunii transilvane, mulțamită specială însemnatelor colecte întreprinse în favorul școlii noastre de dl Partenie Cosma, directorul institutului „Albina“. Tot din venitele încassate s'au achitat, după-cum se arată în rațiocini, și speșele avute cu diferite investițiuni și impozite nouă etc.

Comisiunea însărcinată cu revisuirea rațiociniului l-a aflat esact și în conformitate cu registrele și documentele justificative.

3. La cele espuse la rațiocini adaugem, că afară de venitele ordinare în decursul anului 1890 au intrat la casa Asociațiunii:

a) Suma de 90,000 lei, legatul făcut de fericitul Ioan Oltén (veți la alt loc: Tit. I. pt. 3);

b) suma de 500 fl. v. a. dela institutul de credit și economii „Albina“ pentru trebuințele curente ale școlii de fete;

c) suma de 500 fl. totă dela institutul de credit și economii „Albina“ pentru crearea à 10 stipendii de câte 50 fl. pentru eleve adăpostite în internatul Asociațiunii;

d) suma de 5351 fl. 75 cr. înrată din colectele făcute de d-nul Partenie Cosma, directorul institutului „Albina“;

e) suma de 300 franci (138 fl. v. a.) legată făcută Asociațiunii transilvane de fericitul Constantin I. Popazu, fostu comerciant în Brașov;

f) suma de 100 fl. donată de dl Ludovic Simon, mare proprietar în Sângeorgiul de câmpie, în scopul de a se cumpăra din ea câte o mașină de cusut pe sēma școlii Asociațiunii și a școlii de fetițe din Blaju, ceea-ce s'a și făcut.

g) prețul mai multor esemplare din broșura „Graiul ardelenesc în raport cu limba și literatura de preste Carpați“ oferită (în 480 esemplare) de autorul ei, dl Dr. A. Șuluț Cărpinișan, în folosul școlii Asociațiunii.

4. În legătură ne luăm voia a Vē amintī, că în decursul acestui an comitetul D-vōstre s'a vēđut îndemnat a întemeia un fund nou „Întru amintirea repositărilor“ cu destinațiunea de a servi scopuri culturale. Acest fund e ađi de 297 fl.

5. În legătură cu rațiociniul pro 1890 ne luăm voia a Vē presenta proiectul de budget pro 1892 sub $\frac{1}{4}$

IV.

Membrī Asociațiunii.

a) Membri ai Asociațiunii aū fost în anul 1890, ținēndu cont singurū numai aceia, cari aū solvit taxele la timp:

1. fundatorī 84.

2. ordinarī pe viață 156.

3. ordinarī cu taxe anuale 340.

Între membrii arętați nu se află și cei însemnați în lista alăturată sub $\frac{1}{5}$, ca însinuați dela adunarea generală dela Reghină încóce până la finea anului 1890 și dela 1 Ianuarie 1891 până la presenta adunare generală. Conținutul listei alăturate e dovadă, că interesul față cu Asociațiunea transilvană e ađi generalu, mai alesu în sinulü inteligenței nóstre.

b) Dintre membrii Asociațiunii aú reposatü în decursulü anului 1890 și până la acéstă adunare generală, întru câtü dispunemü de datele respective, cei înduși în lista alăturată sub $\frac{1}{6}$. Din acéstă listă onorată adunare generală va binevoí a observa, că în decursulü timpului și dintre membrii comitetului s'a mutatü unulü la cele eterne, și anume fericitulü Ilie Măcellariu, fostü consilierü guvernialü în pensiune.

V.

Biblioteca Asociațiunii.

Biblioteca Asociațiunii a constatü la finea anului 1890, conformü raportului bibliotecarului, din 1989 opuri, 4958 tomuri și 4237 broșuri. Sporiulü a provenitü, ca și în anii precedenți, din donațiuni și întrări în schimbü dela Academia de sciințe din Budapesta, dela Academia de științe din Viena, dela Academia română din Bucuresci, dela Universitatea säsescă din Sibiiü, dela „Verein für siebenbürgische Landeskunde“ în Sibiiü, dela biblioteca națională din Florența și Roma.

Vrednice de amintire sântü donațiunile în cărți făcute de președintele Asociațiunii, de dl senatorü G. G. Meitanü în Bucuresci ș. a.

Dintre scrierile periodice aú încursü gratuitü : „Telegrafulü românü“, „Tribuna“, „Gazeta Transilvaniei“, „Fóia Ilustrată“, „Luminătorulü“, „Biserica și Șcóla“, „Fóia Dieces.“, „Familia“, „Gazeta Poporului“, „Gazeta Bucovinei“, „Economia Națională“, „Fóia Săténului“, „Scóla Română“, „Romänische Revue“, „Archiva societății științifice din Iași“, „Amiculü Familiei“, „Fóia bisericescă și scolastică“, „Convorbiri literare“ și „Preotulü românü“.

Inventarul bibliotecii s'a sporit, pe lângă cărțile intrate, cu exemplare din „Transilvania“ organul Asociațiunii pro 1890.

VI.

„Transilvania“ organul Asociațiunii.

1. „Transilvania“, organul Asociațiunii, s'a edat în anul 1890 sub redacțiunea primu-secretarului Asociațiunii, a dlui Ioan Popescu. Ca și în anul 1889, organul nostru s'a scos și în anul 1890 în 750 esemplare, din care 580 s'au trimis la membrii Asociațiunii, 2 la prenumerații, 18 la despărțeminte, 49 la bibliotecii școlare și în schimb și 9 oficiose; membrii Asociațiunii, cari au plătit taxele regulat au primit fôia în mod gratuit.

2. Aci e locul să Vă facem următoarea împărțire. Onorata adunare generală a Asociațiunii din anul trecut, prin concludul său, prin care a votat suma de 1000 fl. v. a. pe an pentru înavuțirea și încuragiarea literaturii române, voind a mai înlesni edarea organului Asociațiunii, a enunțat, că studiile științifice, ce se voru premia din numita sumă, să se scotă la ivelă cu deosebire prin mijlocirea fôei noastre „Transilvania“. Primu secretarul și redactorul fôii, domnul Ioan Popescu, mâncându delă numitul enunțat, a stărunit la comitet să i-se înlesnescă imediat redactarea fôii, votându-se o sumă ôre-care, din care să se remunereze colaboratorii angajați, căroră 'li-aru fi pusă în vedere, că voru fi remunerați. Avându în vedere stăruința arătată a redactorului și vrându a o mulțami comitetul în concludul său relativ la modul, cum să se esecute concludul adunării generale, a pus în vedere și premiarea publicațiunilor *tipărite* în „Transilvania“ delă adunarea din Făgăraș încôce, cari notificându-se și numai din partea redacțiunii, se voru găsi că întrunesc condițiunile cuprinse în concludul onoratei adunări provocată mai sus.

În urmarea acestui conclud al comitetului, pe basa căruia s'a scris concursul literar, redactorul fôei notifică aceluia

publicațiunile tipărite în anul 1890 în „Transilvania“, cari ar fi să se remunereze, dimpreună cu remunerațiunile, ce ar fi a se vota în suma totală de 260 fl. v. a., cerëndu liberarea acestei sume dreptu ajutoru pentru remunerarea colaboritorilor pro 1890. Vrëndu de o parte a termina cestiunea, érá de alta a evita provocarea susceptibilității unuia s'aú a altuia dintre autorii notificați, comitetulú, fără a reflecta la meritulú studiilorú notificate, a încuviințatú excepționalminte cererea redactorulú și a votatú de astă-dată, în așteptarea indemnisiării ulterióre din partea onoratei adunări, suma cerutá de 260 fl. v. a. „ca ajutorú extraordinarú pentru redactarea fói în anulú 1890“, fără a se crea însé prin acésta casú de precedentă. Suma de 260 fl. s'a solvitú din suma de 1000 fl., votată pentru promovarea literaturii nóstre, la mâna redactorulú spre a o distribuí însuși între persónele, cari prin colaborarea lorú 'i-aú înlesnitú redactarea în anulú 1890. Încátú pentru viitorú însé comitetulú a enunțatú, că din *mia* de floreni amintită mai susú va remunera, în ce privesce „Transilvania“, numai studiile scientifice, cari intrate la concursú și trecute prin critică se vorú afla, că meritá a fi remunerate și apoi publicate în „Transilvania“.

Cu scopú de a preintimpina casurile de natura celui espusú, comitetulú a hotărítú să întrevină la onorata adunare generală, ca onoratú aceea, în sfera competenței sale, constatândú lipsa de a se înlesni redactarea fói Asociațiunii, spre care scopú până acumú s'a spesatú anú de anú sumá de 400 fl. v. a., să voteze pentru primú-secretarulú și redactorulú numitei fói pe viitorú o remunerațiune anuală mai mare, de cum e cea de presentú, din care să-í fie posibilú a remunera și colaboratori la fói, ceea-ce prin acésta și facemú. Spre orientarea onoratei adunări generale ne permitemú a însemna, că edarea organulú Asociațiunii pentru anulú 1890 a costatú, inclusive remunerațiunea redactorulú cu 400 fl. v. a. și ajutorulú extraordinarú cu 260 fl., suma de 1411 fl. 25 cr.

VII.

Despărțemintele Asociațiunii.

Cu privire la despărțemintele Asociațiunii însemnăm cu plăcere, că aprópe în tóte s'au desvoltatú o activitate înbucurătoare întru promovare scopurilorú Asociațiunii. În deosebú dela întroducerea nóuei arondări, ceea ce amú pusú la cale înmediatú dupá adunarea generalá din anulú trecutú, se simte o nóuá viață în întregú organismulú Asociațiunii, astfelú că nu ne amú înșelatú, când în raportulú nostru din anulú trecutú điserámú din cuvéntú în cuvéntú, „și e îndreptățitá speranța, că înteresarea (de scopurile Asociațiunii) va cresce din anú în anú“. Cele mai multe despărțeminte sântú deja organizate respect. reorganizate; în unele curgú tocmai lucrările pentru organizare. Despre organizarea indicatá, fiindú încá în curgere, vomú raporta la proxima adunare generalá; cu atâtú mai vèrtosú, căci întréga lucrare aparține activității nóstre din anulú curentú 1891, despre care avemú a raporta proximei adunări generale.

VIII.

Propunerú.

Supunéndú raportulú acesta aprețiarú onoratei adunári generale în legăturá cu aclusele:

1. rađiociniulú pro 1890 împreună cu raportulú cassarului;
2. budgetulú pro 1892;
3. Consemnarea membrilorú nou ínsinuați;
4. Consemnarea celorú reposați dintre membrii Asociațiunii;
5. Consemnarea stipendiștilorú și ajutoarașilorú Asociațiunii;
6. Programa a V-a a șcólei de fete a Asociațiunii:
Onorata adunare generalá să binevoiescă:
  - a) a da comitetulú absolutorulú pentru activitatea din 1890;
  - b) a declara de membrii pre cei consemnați în lista prezentá;

- c) a face amintirea obicnuită pentru membrii reposați;
 d) a lua la cunoscință raportul comitetului;
 e) a lua o hotărîre cu privire la fôia „Transilvania“;
 f) a aproba budgetul propus pro 1892;
 g) a întregi comitetul prin alegerea unui membru ordinar
 pe restul periodului 1890—1893.

*Din ședința comitetului Asociațiunii transilvane pentru
 filiteratura română și cultura poporului român, ținută în
 Sibiiu la 3 Augustu 1891.*

George Barițiu m. p.,
 președinte.

Dr. I. Crișianu m. p.,
 secretarü II.

Nr. 227/1891.

Conspectulü

stipendiașilorü și ajutoarașilorü actuali ai Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

A. Din fondulü Asociațiunii.

Florentinü Corcheșü, elevü alü școlei de sculpturä în Satulungü 100 fl.

B. Din fundațiunile Asociațiunii.

Eliseiü Mezei, studentü de clasa VI. gimn. în Blajü din fundațiunea Marinovicü	60 fl.
Ioanü Rațiu, studentü de clasa VIII gimn. în Clujü din fundațiunea Dobâca	50 „
George Vătășanü, stud. de clasa VIII gimn. în Brașovü din Fundațiunea Riurénü	40 „
Michailü Candrea, studentü de clasa VI gimn. în Beiușü din fundațiunea Bașota	20 „
Iosifiü Schiopulü, studentü de clasa V. gimn. în Blajü din fundațiunea Gallianä	60 „
Ioanü Moldovanü, învêțacelü de cismăritü, din fundațiunea Tofalénä	20 „

C. Din dotațiunea societății „Transilvania“.

George Stupinä Moga, învêțacelü de mäsăria	25 „
Pavelü Jurca, „ „ croitoria	25 „
Valeriü Nagy, „ „ lăcătăria	25 „

Teodoru Beșteleu, învățăcelu	de făuriă	. . . . .	25	fl.
Emericu Păpucă,	" "	măsăriă	. . . . .	25
Traianu Todoranu,	" "	făuriă	. . . . .	25
Silviu Solomonu,	" "	mașinariă	. . . . .	25
Ilie Cordoșu,	" "	cojocăria	. . . . .	25
Vasilie Suciă,	" "	lăcătăria	. . . . .	25
Dionisie Băgăianu,	" "	mașinariă	. . . . .	25
Victorū Radu,	" "	rotăria	. . . . .	25
Inocențiu Crișianu,	" "	croitoria	. . . . .	25
Ioanū Hirjocū,	" "	cismăria	. . . . .	25
Vasilie Solomonu,	" "	făuriă	. . . . .	25
Clemente Candale,	" "	făuriă	:	25
George Marcu,	" "	croitoria	. . . . .	25

D. Din donațiunea de 500 fl. dela institutulū „Albina“.

Elevei Silvia Miculescu	. . . . .	50	fl.
" Veturia Ivanu	. . . . .	50	"
" Lucreția Bunea	. . . . .	50	"
" Maria Micu	. . . . .	50	"
" Carolina Fineu	. . . . .	50	"
" Valeria Deganu	. . . . .	50	"
" Cornelia Pasca	. . . . .	50	"
" Victoria Crișianu	. . . . .	50	"
" Victoria Branisce	. . . . .	50	"
" Valeria Lenghelu	. . . . .	50	"
" Lucreția Stanca	. . . . .	50	"

Nr. 227/1891.

Consemnarea

membrilorū Asociațiunii transilvane insinuați dela adunarea generală din Reghinū, ținută în 28 Augustū 1890, până la 14 Augustū 1891.

Membrii fondatori: Vasilie Zăhanu, avocatū în D.-St.-Martinu; Dr. Aureliu Maniu, notarū publicū în Oravița; „Sylvania“, institutu de creditū și economii în Șimleu.

Membrii pe viață: Dr. Remusu Roșca, secret. consistorialū în Sibiu; Ioanū Clôje, economū în Boiță; Ioanū Bozoșanu, preotū în Moșna; Iosifū Lupu, preotū în Stena; Andreiū Bârseanu, profesorū în Brașov.

Membrii ordinari: George Bobeșu, preot în Sibiiu; Dr. Nicolae Vecerdea, avocat în Sibiiu; Istrate Radu, econ. în Boița; Simion Căluțiu, avocat în D.-St.-Martinu; Nicolau Popu, proprietaru în Bobohalma; Vasile Moldovanu, președ. la sed. orf. în Boziașu; Nicolau Todoranu, protop. în Cetatea de baltă; Mironu Dascălu, preot în Cetatea de baltă; Timoteiu Circa, comerc. în D.-Szt.-Martinu; Petru Sămărghitanu, preot în Cucerdea română; Dum. Stefu, econ. în Boziașu; Glig. Potoru, econ. în Cucerdea-rom., Vas. Marcu, econ. în Bobohalma; Nic. Costea, docente în Boziașu; Vas. Berbecariu Muntenescu, preot în Boziașu; Emiliu Popu, preot în Bobohalma; Dan. de Tămașu, protopop în Dégu; Lazaru Căluțiu, proprietaru în Cerghiđelü; Alexandru I. Moldovanu, proprietaru în Chirileu; Ioanu Hancu, econ. în Cerghiđelü; Alexe Verzea, preot în Satulungu; Toma Frateșu, preot în Bacifaleu; Radu M. Odoru, economu în Turcheșu; Nicolae Băzărea, industriașu în Turcheșu; Stefanu Cacovenü, subjude reg. în Alba-Iulia; Stefanu Argăsală, comerciantu în Turcheșu; Ioanu Broșu, paroch în Dfrștea-Brașovulu; Ignatie Mircea, studentu din Cața; Ioanu Baciü, din Hațegü; Stefanu Șelariu, comerciantu în Hațegü; Ioanu Cornea, din Hațegü; Paulu Oltėnü, docente în Hațegü; Severu Murėșanu, profesorü în Nășeudü; George Bogdanu, preot în Bradü; Vasilie Boneu, profes. în Bradü; Iosifü Popescu, candidatü de avocatü în Reghinü; Ioanu Butnarü, proprietaru în Petelea; Clemente Raicu, vice-protopopü în Cohalmü; Ioanu Buzea, asesorü opidanü în Cohalmü; Pompiliu Predoviciu, preot în Merchiășa; Ioanu Brotea, preot în Mateiașu; Ioanu Lupu, preot în Jibertü; Nicolau D. Mircea, protopopü în Cohalmü; Andreiu Stroia, docente, în Cohalmü; I. Boranciu, docente în Cohalmü; I. Suciü, preot în Bogata-Oltėnă; George Spornicu, preot în Cohalmü; Romulu Simü, docente în Orlatü; Ios. Orbonașu în Orėștiă; Dr. Stef. Érdely în Orėștiă; N. Vladu în Orėstie; Aur. Barcianu în Orėștiă; Toma Haneșu în Orėștiă; P. Draghiciu în Orėștiă; Augustinu Chețianu, preot în Bobohalma; Alexandru Mutu, preot în Adămușu; Basiliu C. Vlasa, preot în M.-Zah; Ioana Bosdocu, administratorü în Cicudu; Teofilu P. Moldovanu, docente în Cueșdiu; Ioanu Russu, docente în Velherü; Ioanu Catona, docente în M. Dateșu; Basiliu Moga, docente în Chimitelnicü; Alexandru Macarie, docente în M.-Zah; Basiliu Anghelü, preot în M.-Dateșu; Ioanu Ignatü, docente în M.-Ludoșu; Michailu N. Cicudi, preot în Socolulu de Câmpie; Teofilu Popu, preot în Hădăreü; Ioanu Comanu, docente în Căpușu; Teodoru Harșanu, preot în Chimitelnicü; Valeriu Catona, propr. în M. Dateșu; Nicolae Cucuiü,

preot în M.-Bogata; Iuliu Deacă, preot în M. Tohatu; Georgiu F. Negruțiu, docente în M. Lechința; Alexandru Precup, preot în Sicușei; Pavelu Oprișă, prof. în Bradu; Florianu Hatoșu, cassaru la instit. „Someșana” în Dej; Ioanu R. Cherecheșu, cand. de avocat în Dej; Ludovicu Frâncu, propriet. în Buzașu; Ioanu Vajda, propr. în Olpretu; Bârsanu Ambrosiu, antiste comunalu Hațegu; Romanu Dionisiu, candidat de adv. în Mediașu; George Crișianu, preot în Mediașu; Pavelu Popescu, preot în Borta; Nicolae Racoția, medicu în Șeica-mare; Ioanu Baci, propr. în Șarla; Ioanu Munteanu, preot în Agerbiciu; Basilu Busaiu, preot în Buia; Ioanu Jurca, propriet. în Răvășelū; Michailu Jurca, proprietaru în Șaldorfū; Dumitru Deacă, preot în Caltvassăr; Dr. Popu Laurentiu, avocat în Abrudū; Ioanu Babuțiu, preot în Bucium-sasa; Vasilie Chirtopu, proprietaru în Cămpeni; Petru Macaveiu, proprietaru în Bucium; Dr. Enea Draia, cand. de avocat în Abrudū-satu; Dr. Vasiliu Fodoru, candidat de avocat în Abrudū; Silviu Lazaru, contabilu în Abrudū; Teofilu Fauru, neguțatoru în Abrudū; Petru Vizășeanu, propr. în Abrudū; Nicolae Cirlea, notariu publicu în Abrudū; Sabin Piso, protopopu în Agnita; Ioahimu Părau, capelanu în Agnita; Ioanu Cocosu, preot în Zlagna; Răgnela Ioanu, preot în Șors; Romanu Nicolae, preot în Bărghișu; Răgnela George, învăț. în Șorș; Ienciu Ioanu, econ. în Țichindelū; Darlogea Moise, notarū în Calboru; Mandocea Emilu, învăț. în Agnita; Constantinescu Danielu, preot în Ighișdorfū; Popelea Ioanu, econ. în Boholțu; Brumbea Moise, econ. în Calboru; Comșa Dum., comere. în Cinculū-mare; Cârstea Vasile, econ. în Calboru; Păcală Michailu, preot în Șulumberg; Vancea Iosifu, preot în Blajū; Suci Petru, teologu absolutu în Blajū; Ordace Gregoriu, propriet. în Blajū; Branu Zacharia, protopopu în Sâncelū; Lita Iosifu, preot în Iclodu; Albinu Isidoru, propr. în Blajū; Ionascu Nicolau, profes. în Blajū; Gerasimū Domide, parochū în Rodna veche; Petru Vêrtic, parochū în Macodū; Constantinu Antonu, propr. în Năsăudū; Pipoș Petru, jude reg. la Tablă în M.-Oșorcheiu; I. Pantea, preot în Riciu; Filipu Popu, preot în Bandulū; Alecs. Popu, preot în Alpretu; P. Draghiciu, protonotariu în Orăștia; Toma Haneș, oficialu în Orăștie; Aurelu Popoviciu Barcianu, comptabilu în Orăștie; N. Nestoru, protopopu în Orăștie; N. Berebanțu, propriet. în Cujirū.

Nr. 227/1891.

Consemnarea

membriloru Asociațiunii transilvane, cari au reposatu dela adunarea generală din Reghinu ținută în 28 Augustu 1890 până la 14 Augustu 1891.

Antoniu Mocionyi de Foenu, membru fundatoru; Elia Macellaru, consilieru gub. în pensiune, membru fundatoru; Dr. Ioanu Moga, medicu în Sibiu, membru pe viață; Ioanu Rațiu, protopopu în Hațegu, membru ordinaru.